
Poročilo o študijskem potovanju na Dunaj (30. 9. - 4. 10. 1991)

Author(s): Angelca RUS

Source: *Urbani Izziv*, No. 18, VREDNOTE IN VREDNOTENJE (december 1991 / December 1991), pp. 83-84

Published by: Urbanistični inštitut Republike Slovenije

Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/44180692>

Accessed: 20-02-2025 15:59 UTC

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at <https://about.jstor.org/terms>

This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

JSTOR

Urbanistični inštitut Republike Slovenije is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Urbani Izziv*

Načelo, ki v evropskem svetu ne bi uspelo, predvsem pa bi privedlo do mnogo večjih nesporazumov in problemov. Gosta poseljenost stare celine in množica rab, ki se srečujejo v istih prostorih, ne dovoljuje tako ohlapnih režimov.

Kot tudi sicer, na drugih področjih življenja, lahko opazimo, da je individualnost izrednega pomena. Ljudje so vendarle prihajali čez ocean, ker se tako ali drugače niso vključili v mehanizme uravnavanja skupnega življenja v stari domovini. V prostoru novi domovini so si ustvarili svoj red. Usklajevanje rab in potreb po prostoru trenutno še deluje po načelu močnejšega ali spretnjšega, vendar pa se že zavedajo, da tako ne bo šlo v nedogled in da bodo vendarle morali pričeti razmišljati in delati tudi drugače.

Politika varstva okolja (Natural Resource Policy, prof. Goetze), sodi v sklop programa prirodoslovnih ved. Predavanja so imeli večinoma gostujoči predavatelji, ki so prihajali s praktičnimi izkušnjami in poznavanjem zgodovine posameznih tem. Slušatelji smo se spoznali z naravnimi parki, sistemom državne gozdne službe, hierhijo reda in možnostmi posegov v te prostore, društvi za zaščito okolja in velikim spektrom problemov, ki se izkazujejo na teh področjih dela. Naravni viri so v tej deželi res obsežnih dimenzij, vendar pa je skrb za ohranitev divjine, naravnih sistemov in sistematičnejšega uravnavanja rab v njih, vendarle tudi že dolgo prisotna in sistematična.

Predavanja so odprla spet nove možnosti razumevanja delovanja ameriške družbe.

Zanimivo je, da so predmeti nasploh veliko bolj uravnani na praktične razmere in manj na teoretične osnove. Kako ravnati ob danem problemu, predstavlja osnovo velikega dela predavanj - case studies system. Kot doma čutimo pomanjkanje realnih razmer v času šolanja, tako bi lahko tukaj šoli očitali pomanjkanje teorije in razširjanja obzorij brez končnega navodila. Biti je treba pripravljen na marsikaj in razmišljati vsakič nekoliko drugače. Vseka-

kor je ugotovitev eden od argumentov, da je srečanje z ameriškim sistemom izobraževanja odlična izkušnja in bi kot stalna praksa lahko pomenilo enkratno obogatitev znanja naših diplomantov.

Maja Simoneti, kraj. arh., Ljubljanski urbanistični zavod

Angelca RUS

Poročilo o študijskem potovanju na Dunaj

(30. 9. - 4. 10. 1991)

V okviru podiplomskega študija na geografiji (Filozofska fakulteta v Ljubljani) smo pod vodstvom prof. dr. V. Klemenčiča v času od 30.9. do 4.10. 1991 obiskali nekatere planerske in raziskovalne inštitucije na Dunaju.

Na Avstrijskem vzhodno- in jugovzhodnem inštitutu (Österreichisches ost- und südosteuropa institut) so nas seznanili z njihovim delom, zlasti z izdelavo atlasa, ki vsebuje različne problemske sklope. Izdelava posameznih kart poteka v sodelovanju z lokalnimi strokovnjaki, tako so so za nekatere problemske karte za območje Slovenije vključili tudi strokovnjake iz Ljubljane.

V razpravi se je pokazalo, da se z nekaterimi prikazi tematik že nekaj let sistematično ukvarja tudi Urbanistični inštitut. A. Rus je na kratko predstavila delo na inštitutu. S strani inštituta za vzhodne in jugovzhodne dežele je bil izkazán interes za obojestransko sodelovanje. Ker so programi za leti 1992 in 1993 že sprejeti in potrjeni, imamo realne možnosti neposrednega sodelovanja v letu 1994. Direktor omenjenega inštituta je izrazil željo, da čim prej obišče naš inštitut in se neposredno seznanj z našim delom.

Inštitut za geografijo pri Dunajski univerzi je eden starejših avstrijskih inštitutov. Delo je vezano na eni strani na samo pedagoško delo, na drugi strani pa na raziskovalno delo. Študij je dvostopenjski. Na prvi stopnji so programi za vse študijske smeri enaki, na drugi stopnji pa je možna usmeritev na 5 glavnih področij: socialna geografija, fizična geografija, kartografija, regionalna geografija ter specialna usmeritev - didaktika.

Obstaja tudi poseben oddelek za študij prostorskega planiranja. To je edinstven primer na nemško govorečem področju, zato imajo precej študentov tudi iz drugih držav.

Raziskovalno delo na inštitutu je usmerjeno na proučevanje naslednjih tematskih sklopov: mestna geografija, demografija, še zlasti proučevanje demografskih procesov v deželah v razvoju jugovzhodne Azije, turizem, krajinska ekologija in hidrologija, kartografija. V novjšem času pa poteka raziskovanje aktualnih problemov srednje Evrope in vnašanje kvantitativnih metod v geografsko proučevanje.

En dan našega obiska na Dunaju je bil namenjen tudi ogledu obnove nekaterih vasi v okolici Hollabrunna na Spodnjem Avstrijskem. Območje Hollabrunna vključuje 24 občin s 131 vasi. 82% vasi se je danes že vključilo v program prenove. Območje Hollabrunna so v ta namen razdelili v več problemskih območij predvsem zato, ker ima vsako takšno območje svoje specifične probleme. Potem določijo posebno delovno skupino in vodjo skupine, ki pa naj ne bo politik ali župan.

Osnovni cilji, ki so pri prenovi zastopani so:

- prinesiti življenje v vas,
- oživiti pripadnost vasi,
- dati občutek vsem prebivalcem, da imajo pravico pri odločitvah,
- vzbuditi občutek za probleme in pomen varstva okolja,
- obnova sosedske pomoči,
- iskanje možnosti alternativne energije,
- zaveščno zbiranje in sortiranje odpadkov (ozaveščenje ljudi, da so deponije izkoriščene in je vse manj možnosti za odpiranje novih).

Na Inštitutu za prostorsko planiranje na Dunaju so nas seznanili z delom, organiziranostjo in usmerjenostjo njihove bodoče dejavnosti. Pravno in gospodarsko so privatna organizacija. Sicer imajo na pol uradno funkcijo, ker dobijo naročila tudi iz javnih ustanov. Delujejo že 30 let, imajo 50 sodelavcev, od tega 30 z akademsko izobrazbo.

Prioriteta dela je na prostorskem planiranju, obenem pa izdelujejo številne naloge za potrebe zvezne vlade, delno tudi za dežele, manj za občine.

Veliko študij je bilo narejenih na področju:

- regionalne analize,
- prometnih študij,
- neposrednega vključevanju pri pisanju zakona za prostorsko planiranje,
- sistematičnega zbiranja in obdelave podatkov za potrebe prostorskega planiranja.

Izdajajo svojo strokovno revijo RAUM (prostor). Izhaja 4-krat letno. Dogovorila sem se za možnost, da to revijo za zamenjavo našega Urbanege izziva tudi redno dobivamo na inštitut. Vzorčni ogled revije je možen v knjižnici inštituta. Obenem smo načelno tudi dogovorjeni, da nas iz dokumentacijskega oddelka njihove knjižnice redno obveščajo o novostih.

Izven obiska strokovnih institucij, smo imeli tudi strokovni ogled Dunaja in obisk Knafljeve ustanove na Dunaju ter predstavništva države Slovenije (poslanec Karel Smolle).

Ugotavljamo, da je bil študijski obisk Dunaja izredno kakovostno pripravljen in da ni šlo samo za učenje, pač pa za iskanje novih oblik sodelovanja med Dunajem in Ljubljano. Za to obliko izpopolnjevanja gre vsekakor posebna zasluga in pohvala prof. dr. Vladimirju Klemenčiču z oddelka za geografijo, ki je samo dokazal, da študij brez neposrednega vključevanja študentov v nove integracijske tokove Evrope ne bo več mogoč.

Angelca Rus, dipl. geogr.

Raziskovalne naloge s področja urejanja prostora v letu 1991

Verjetno naše bralce zanima, katere so letošnje raziskovalne naloge na področju urbanizma in sorodnih ved. Zbrali smo podatke o nalogah, ki jih v celoti ali delno financira Ministrstvo za znanost in tehnologijo (t. i. usmerjeni raziskovalni programi - URP), in sicer: naslov, ime raziskovalne inštitucije in ime vodje raziskovalne skupine (kjer so bili zanje na voljo podatki)¹. Poročila o delu bodo na voljo v začetku leta 1992.

URP Urejanje prostora (koordinator mag. Vladimir Mušič)

Programski sklop: Vrednotenje kulturne krajine v Sloveniji (Katedra za krajinsko arhitekturo, Biotehniška fakulteta - Agronomija, Univerza v Ljubljani)

Tematski sklopi:

- Vrednotenje krajine (dr. Janez Marušič);
- Varovalno planiranje (dr. Janez Marušič);
- Teorija mestne krajine (prof. Dušan Ogrin).

Programski sklop: Prostorski vidiki družbenega razvoja (Urbanistični inštitut RS)

Tematski sklopi:

- Strategija prostorskega razvoja (dr. Lojze Gosar);
- Sistem planiranja in urejanja prostora (Jože Dekleva);
- Teoretske in metodološke osnove informacijskih sistemov za planiranje in urejanje prostora (Franc J. Zakrajšek);
- Osnove za razvoj arhitekturnega oblikovanja glede na vpliv družbenih in tehnoloških sprememb (mag. Vladimir Mušič);

- Opredelitev kvalitete stanovanjskega okolja glede na družbene in tehnološke spremembe v prihodnjem obdobju (mag. Barbara Černič, mag. Andrej Gulič).

Programski sklop: Socialnogeografski in ekološki vidiki preobrazbe slovenskih pokrajin (Inštitut za geografijo Univerze v Ljubljani)

Tematski sklopi:

- Degradacija življenjskega okolja (mag. Metka Špes): Pokrajinski učinki onesnaževanja okolja v Mežiški dolini, Možnosti upravljanja z okoljem v naših razmerah, Kmetijstvo v Koprskem primorju z vidika vplivov na okolje
- Preobrazba slovenskih pokrajin in socialnogeografska analiza struktur in procesov (mag. Marjan Ravbar): Učinki zemljiške razdrobljenosti v Sloveniji, Geografski učinki melioracij in komasacij v Sloveniji, Geografsko vrednotenje sprememb v kmetijski izrabi v Sloveniji s pomočjo daljinsko zajetih podatkov v pokrajini, Procesni suburbanizacije v Sloveniji - spremembe v podobi naselij pod vplivom urbanizacije, Prometna dostopnost do delovnih mest v nekaterih suburbaniziranih območjih republike Slovenije, Morfologija vaških naselij, Razvoj podeželskih naselij, v občini Koper, Računalniško podprta analiza procesov v pokrajini.

Programski sklop: Regionalni razvoj (Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani)

Tematski sklopi:

- Homogenostna regionalizacija Slovenije
- Vloga in pomen regionalnega vidika v prostorskem planiranju
- Naravni viri Slovenije v razmerah regionalizma in ekosocialnega tržnega gospodarstva
- Funkcijsko ovrednotenje turističnih krajev
- Zgradba, sistem in dinamika centralnih naselij

Programski sklop: Kompleksna prenova podeželja ter malih naselij in vizualno-likovne analize (Katedra za prostorsko planiranje, Fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo - Gradbeništvo in geodezija, Univerza v Ljubljani)